Minister
Zdrowia

DLD.050.34.2025.EMK
Warszawa, 07 lipca 2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na skierowane do Ministerstwa Zdrowia, przy piśmie z dnia 27 czerwca 2025 r. (znak: BPS/043-37-912-MZ/25), oświadczenie złożone przez senatora Aleksandra Szweda podczas 37. posiedzenia Senatu RP, które odbyło się w dniu 25 czerwca 2025 r., w przedmiocie podjęcia działań legislacyjnych na rzecz zwiększenia dochodów gmin uzdrowiskowych w Polsce, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Przedstawione przez Pana Senatora postulaty dotyczące wypracowania i uchwalenia rozwiązań mających na celu zwiększenie udziału gmin uzdrowiskowych w dochodach publicznych, w szczególności z podatków PIT i CIT, utworzenia specjalnego mechanizmu finansowego, który zapewniłby dodatkowe środki na inwestycje prozdrowotne, modernizację uzdrowisk czy też wprowadzenie stosownych ulg podatkowych dla przedsiębiorców i firm działających w gminach uzdrowiskowych to inicjatywa, której realizacja pozostaje poza kompetencjami ministra właściwego do spraw zdrowia. Ministerstwo Zdrowia w pełni popiera wszelkie działania, które będą miały realny wpływ na rozwój uzdrowisk w Polsce, jednakże zakres kompetencyjny ministra właściwego do spraw zdrowia obejmuje zadanie polegające na sprawowaniu nadzory nad lecznictwem uzdrowiskowym rozumianym jako dbałość o jakość udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego, jak również bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów.
Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1420) – w zakresie wsparcia gmin uzdrowiskowych – wprowadziła mechanizm polegający na możliwości poboru opłaty uzdrowiskowej (w miejscowościach, którym nadano status uzdrowiska), jak również uzyskiwania dotacji z budżetu państwa w związku z realizacją zadań związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska. Natomiast ewentualne dodatkowe możliwości w obszarze zwiększenia dochodów gmin uzdrowiskowych pozostają *de facto* w kompetencji ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W tym miejscu należy przedstawić stanowisko, jakie zostało przedłożone przez Ministerstwo Finansów w korespondencji kierowanej do Ministerstwa Zdrowia w zakresie dotyczącym właściwości resortu finansów publicznych odnośnie wskazanych postulatów.

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

Dochody jednostek samorządu terytorialnego, w tym gmin uzdrowiskowych od roku 2025 naliczane są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 157 i 1717).
Założeniem reformy finansów samorządu terytorialnego było, aby dochody samorządów zwiększały się w sposób przewidywalny. Nowy system dochodów JST, uwzględnia m.in. specyfikę poszczególnych kategorii JST, obejmując przy tym nie tylko kwestię zróżnicowań dochodowych, ale również kwestię potrzeb wydatkowych JST wynikających z realizowanych zadań. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami, głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są dochody podatkowe. Nastąpiła jakościowa zmiana w strukturze dochodów budżetów samorządowych. Ustawa zwiększyła dochody własne jednostek samorządu terytorialnego, dochody odzyskały swój podstawowy i stymulacyjny charakter. System zasilania finansowego został oparty na lokalnej bazie podatników podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz podatników podatku dochodowego od osób prawnych (CIT). Dochody JST z tytułu udziału w podatkach dochodowych (PIT i CIT) są liczone jako procent od dochodów podatników danego podatku z terenu jednostki samorządu terytorialnego (do 2024 r. dochód samorządów z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT naliczany był na podstawie podatku należnego).
Rozszerzony został również katalog dochodów z PIT, w których samorządy terytorialne partycypują, o podatek PIT pobierany w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. W ustawie wprowadzono pojęcie potrzeb finansowych JST, które to potrzeby podlegają finansowaniu zwiększonymi dochodami z tytułu PIT i CIT i w mniejszym stopniu subwencją ogólną. Potrzeby finansowe są elementem kalkulacyjnym do ustalenia subwencji ogólnej z budżetu państwa. Nowa ustawa wprowadziła także dodatkowy mechanizm uzupełniania dochodów samorządów. Zgodnie z art. 34 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w budżecie państwa tworzy się rezerwę na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w wysokości stanowiącej równowartość 1% kwoty potrzeb finansowych ustalonych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa określa obszary i przypadki, według których rozdzielane będą środki tej rezerwy. Nowy system finansowania samorządu terytorialnego przewiduje udział organizacji samorządowych we wsparciu jednostek samorządu terytorialnego środkami pochodzącymi z ww. rezerwy. Podziału części rezerwy w kwocie stanowiącej 80% jej wysokości dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym w zakresie danego obszaru, po uzgodnieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego obszarów i przypadków, według których rozdzielane będą środki rezerwy. Należy zauważyć, że łączny skutek finansowy wynikający z nowej ustawy jest dla JST pozytywny i oznacza zwiększenie ich dochodów o 24,8 mld zł w roku 2025 w stosunku do poprzedniego systemu, a w perspektywie najbliższej dekady o ponad 345 mld zł. Jest to realizacja jednego z celów reformy finansów samorządu terytorialnego dotyczącego wzmocnienia i ustabilizowania finansów JST poprzez zwiększenie dochodów własnych, od których zależą możliwości realizacji zadań i rozwoju samorządów. Tym samym zwiększyła się samodzielność finansowa samorządów, które w większym stopniu mogą decydować o tym, ile i na co przeznaczyć dochodów uzyskanych w wyniku zmian systemowych. Dotyczy to także gmin o statusie uzdrowiska.
W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z art. 92 ust. 1 ww. ustawy, w roku 2025 środki z tej rezerwy w wysokości 30 000 tys. zł przeznacza się dla gmin uzdrowiskowych, o których mowa w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych. Podziału wymienionej rezerwy na

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie

ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa

poszczególne gminy dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia. Aktualnie dobiegły końca prace dotyczące podziału kwoty rezerwy, z uwzględnieniem wytycznych zawartych w art. 92 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.
Ministerstwo Finansów podniosło również aspekt prawa gmin uzdrowiskowych do pobierania opłaty uzdrowiskowej od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach zdrowotnych, turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status uzdrowiska – za każdą rozpoczętą dobę pobytu. Stawka opłaty uzdrowiskowej w 2025 r. nie może przekroczyć 6,38 zł dziennie. Dotacja z budżetu państwa, o której mowa w ww. art. 49 to dodatkowe źródło finansowania zadań własnych gminy związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska, w tym tworzenia i modernizacji infrastruktury uzdrowisk czy ochrony warunków naturalnych, którą otrzymują w wysokości równej wpływom z tytułu opłaty uzdrowiskowej pobranej w uzdrowisku w roku bazowym w rozumieniu ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zatem gmina uzdrowiskowa została wyposażona we właściwe uprawnienia ustawowe dające możliwość uzyskania dodatkowych środków.

Odnosząc się do kwestii zachęt podatkowych dla przedsiębiorców działających w sektorze turystyki zdrowotnej, sanatoriów i usług prozdrowotnych na obszarze gmin uzdrowiskowych należy zwrócić uwagę, że możliwości w zakresie tworzenia takich zachęt od dawna obowiązują. Trzeba tu wskazać na ustawowe upoważnienie rad gmin, w tym rad gmin uzdrowiskowych, do podejmowania uchwał ustanawiających preferencje podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych. Wprowadzone preferencje mogą przyczynić się do rozwoju lokalnej gospodarki, wzrostu zatrudnienia i dochodów przedsiębiorstw korzystających z takich preferencji, a tym samym do wzrostu dochodów gminy z tytułu udziału w dochodach budżetowych z PIT lub CIT. Poza tym, przedsiębiorcy prowadzący działalność w obszarach turystyki, w tym również turystki zdrowotnej, mogą korzystać z ulg, które nie są warunkowane koniecznością prowadzenia działalności na terenie gmin uzdrowiskowych. Mogą korzystać z dostępnych na zasadach ogólnych preferencji podatkowych, o ile spełniają ustawowe kryteria i warunki przewidziane dla tych instrumentów, np. z ulgi polegającej na zwolnieniu dochodów uzyskanych z tytułu wynajmu pokoi gościnnych, w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku oraz dochodów uzyskanych z tytułu wyżywienia tych osób, jeżeli liczba wynajmowanych pokoi nie przekracza 5 (art. 21 ust. 1 pkt 43 ustawy PIT7 ).

Ministerstwo Finansów – przedstawiając powyższą argumentację – wskazało jednoznacznie, że sytuacja dochodowa gmin uzdrowiskowych uległa w ostatnim czasie istotnej poprawie.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

telefon: +48 22 250 01 46
adres email: kancelaria@mz.gov.pl
www.gov.pl/zdrowie
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa